

ÖZELLEŞTİRMECİLER MUHALEFETİ KIRABİLMEK KAMUOYUNU YANILTMAK İÇİN YENİ SATIŞ YÖNTEMLERİ İCAT ETME GAYRETİ İÇİNDEDİR

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası

Özelleştirme uygulayıcıları ülkede toplumsal muhalefeti engellemek, peşkeşin önünü açabilmek için her yolu denemektedirler. **Blok satışta** muhalefetle karşılaşınca, kamuoyunda özelleştirmeye destek sağlamak amacıyla arkadan dolanıp **"halka arz"** yöntemine başvurdular. Satacakları tesisleri, zarar ettiklerinden devletin sırtında yüküdür o nedenle özelleştirmelidir kandırmacasını unutup, televizyona verdikleri reklamlarda ne kadar kârlı ve verimli güzide tesisler olduğunu anlatmaktadırlar. Bugün de Erdemir'de muhalefeti kırmak için **"altın hisse"** yöntemi ile bu satışı formüle etme uğraşısı içindedirler.

İster blok, ister halka arz isterse altın hisseli satış olsun hepsi halkı kandırabilmek amacıyla yapılan hileler olup, hepsinin sonucu aynıdır. Sonunda özelleştirme adı altında, ülkenin stratejik konumdaki tesislerini dolayısıyla ülkenin sanayisini yani geleceğini çok uluslu yabancı tekellere teslim etmektir.

Toplumu yanıltmak için kullanılan bu hile yani halka arz , son aylarda yapılan TÜPRAŞ ve PETKİM özelleştirmelerinde açıkça ortaya çıkmıştır.

Nisan 2000 tarihinde "Türkiye'nin En Büyük Halka Arzı" olarak sunulan Tüpraş'ın 2. halka arz uygulamasında 369.665 kişiye hisse satışı yapılarak yarısı yabancılara devredilmiştir. Bu hisseler ise 3 yılda el değiştirerek hisse sahipleri 15 bine düşmüştür.

3.3.2005 tarihinde Tüpraş'ın % 14,76'lık kamu hissesi, İMKB Toptan Satışlar Pazarında (adını yine "halka arz" koyarak) yurtdışında yerleşik ve arkalarında kimlerin olduğunu bilmediğimiz 6 yabancı fona blok olarak devredilmiştir. Böylece halka arz edildiği söylenen Tüpraş'ın toplam sermayesinin % 30,16'sı yabancıların eline geçmiştir.

Petkim'in ise % 34,5 kamu payı 15 Nisan 2005 tarihinde "halka arz" edilmiştir. Bu hisselerin % 71,5'i yurtdışı fonlara % 28,5'i yurtiçine toplam 287,7 milyon dolar karşılığında devredilmiştir. Gelen taleplerin % 33'ü İngiltere, % 18,8'i ABD, % 8,2'si Almanya'da yerleşik kurumsal yatırımcılardan toplanmıştır. Böylece Petkim'in de toplam sermayesinin dörtte biri (% 24,6'sı) yabancıların eline geçmiştir.

Sonuçta, tabana yayılacağı halkın kazanacağı söylenen bu satışlarda, hisselerin tabanda değil en üstte yani yabancı tekellerde toplandığı örneklerde görülmektedir. Bütün deneyimler göstermiştir ki, tabana yayılacağı halkın kazanacağı söylenerek bu yolla satılan hisseler bir süre sonra hisselerin tabanda değil en üstte yani yabancı tekellerin elinde toplanır. Bu dev tekellerin ülkemizin çıkarlarını mı yoksa kendi çıkarlarını mı ön planda tutacağını tartışmak herhalde gerekmez.

Altın hisse uygulamasının blok satışı gerçekleştirebilmek için yeni bir hile olduğunu bizim söylememize gerek kalmadan Avrupalı çelik devi Arcelor'un CEO'su Guy Dolle **"Türkiye hükümeti tarafından koyulabileceği belirtilen "altın hisse" uygulamasına, zaman sınırı konulması ve açıkça belirlenmiş konuları içermesi koşuluyla karşı olmadıklarını"** sözleriyle açıklayıverdi. Bu cümleden satış şartlarının yabancı şirketlerin isteklerine göre belirleneceğini görmemek ve özelleştirmecilerin söylediklerine kanmak için artık kör ve bir o kadar saf olmak gerekir.

Kaldı ki, altın hisselerin her şeyi çözmediği, çok az kontrol sağlayabildiği bilinen bir gerçektir. İngiltere'deki özelleştirmelerde de altın hisse uygulaması yapılmıştı. Ne var ki daha sonra hükümetin şirketlerin yeni sahipleriyle uyum içinde olduğu ve kimi kez bunun baypas edildiğini yaşanmış gerçeklerdir. Ayrıca, Alcatel Teletaş özelleştirmesinde var olan altın hisse sonradan kaldırılmıştır.

Sonuçta, ver-kurtul mantığı ile yapılan özelleştirmelerde olduğu gibi şartnameye konulan maddeler ne olursa olsun sadece kamuoyunun gözünü boyamaktan başka bir şey değildir. Erdemir'in de geleceği, yukarıdaki örneklerden de açıkça görüleceği gibi dünya

elik devlerinden biri tarafından ele geçirilerek ülke çıkarı için değil satın alan Őirketin stratejilerine ve politikalarına hizmet etmek olacaktır.